

L 70
(1-3)

m. 70

ESTLASTE NOORTE MEESTE KRISTLIK ÜHING ROOTSIS

Estniska KFUM i Sverige + Estonian YMCA in Sweden
Birger Jarlsгатan 35. Stockholm.

Juhiseid Ühingu tööks Nr. 4

ENMKÜ ja meie praeguse tunni aktuaalseid ülesandeid.
=====

ENMKÜ peasekretär mag. R. Kiviranna.

Eesti Noorte Meeste Kristlike Ühingu töö kohtadel kannab praegu juba mõningal määral väljakujunenud ja stabiils eerunud ilmet. Ühingu te ümber on koondunud - mõnel pool vähemal, mõnel pool suuremal hulgal - eestlasi, kes on teadlikud sellest vastutusrikkast tööst, mis Ühingutel on täita Rootsis viibivate maasmaalaste usulise, rahvusliku ja kultuurilise elu alal. Juhataste liikmed ja sekretärid on kõikjal teadlikud, et edukas töö oleneb väga suurel määral just nende aktiivsusest ja ustavusest. Teadvus sellest, et ENMKÜ on rohkem kui organisatsioonid, kes oma tegevuse suunavad peamiselt meelelahutuslikku laadi üritustele, on järjest süvenenud. Meie liikumine on selgekujuliselt maailmavaateline. Ta on kristlikul alusel seisev rahvuslik töö, nii noorte kui täiskasvanute keskel. Naissektsoonide kaudu haarab meie töö ka siinviibivat eesti naisperet, kes enamikus kohtades võtab energiliselt osa Ühingu üritustest.

Maailm elab praegu läbi otsustavat ajastut; meie ei tea misauguseks kujuneb maailma tulevik lähem te kuude keskel. Meie oleme teadlikud, praegune aeg on kõikidele kristlikult ja demokraatlikult mõtlevale rahvastele ja üksikisikutele ülimal valveloleku ja ülimal kohusetäitmise aeg. Maailma ja ka meie rahva tulevik sõltub sellest kas võidule pääsevad kristlik-demokraatlikud jõud või kuulub maailma tuleviku palge kujundamine teistsugustele jõududele, nendele jõududele, mille tegevuse ja võimuloleku viimseks konsekventsiks on inimõiguste ja vabaduse kaotsimine ja vastusammumine Euroopa hukkamisele.

Sellest olukorrast kasvab välja meie Ühingu üks põhiülesandeid, mis on Noorte Meeste Kristlike Ühingu kogu tema ajaloo jooksul ja kogu maailmas olnud tsentraalne, nimelt: kanda Ühingu kõigi eluavalduste ja tegevusalade kaudu hoolt, et me keskel süveneks kristlik-demokraatlik mõtlemiseviis, maailmavaade ja ka tegelik elu käsitlus.

Elades olukorras kus on kaalul rohkem kui kunagi varem, on õige kanda hoolt, et kõik olemasolevad positiivsed jõud koonduksid ja teotseksid ühes koos. Ei oleks õige ka meie kui kristlaste seisukohalt, pillata rahvuslikku väimset elujõudu väikestele ja väiklastele vastoludele, mis millegagi ei soodusta Eesti ja ta tuleviku elulisi huve. See neutraalne joon olemasolevate killustuste ja lahkkelide suhtes, mida Ühingud senini asjalikult ja kolliidselt on jälginud, peab jääma meie tegevusse ka edespidi. Meie tunne oma sihte ja tähiseid, seepärast ei lase meie end oma vajalikes ja vastutusrikkates ülesannetes tõmmata ei paremale ega pahemale. Meie ütleme oma ringis teretulemast kõikidele nendele, kes tahavad kaasa aidata nende tõdede ja põhiväärtuste hoidmisele ja edasikandmisele, mis on olnud tähtsad Eesti ja ta püsimisele põlvest põlve. Meil ei ole muid huve ega taotlusi, kui vaid see, et väärikalt, igauks oma võimetele vastavalt täita praeguse tunni kristlikku ja rahvuslikku kohustust.

Missugused on need ülesanded, mis meie Ühingutel ja eriti nende juhtivatel jõududel on täita praegusel tunnil? Põhiülesanded nimelt kristliku ja demokraatliku maailmavaate süvendamises on olnud juba kõnet. Sellele lisanduksid konkreetsed, kiiret lahendust nõudvate ülesannetena järgmised:

1/. Meie peame senisest suurema hoolega pühenduma siinviibivate eesti noorte usulisele ja rahvuslikule kasvatusele. Olukord, kus juba esineb peale lühiajalist kodumaast eemalolekut nähteid, et eesti lapsed ei oska oma emakeeles lugeda ja kirjutada, on ülimal määral ebanormaalne. Niikaua kui ajaloo suurte sündmuste käigus ei ole lõplikult lahendatud Eesti tuleviku küsimus, on meie moraalseks kohustuseks hoida alles ja edendada kõiki rahvusliku elu avaldusi. Rahvusliku eluavaldustele on aga põhjapaneva tähendusega oma emakeele su sees pidamine, ja selle kasutamiseoskus. Meil on küll hea meel eesti laste andekusest ja edasijõudmisest rootsi koolides, kuid meie ei saa pidada õigeks olukorda, kus vanemate hooltuse ja vastutustkandvate ringide vähese aktiivsuse tõttu järjest suureneb nende eesti laste arv, kes ei ole võimelised kirjutama ja lugema oma emakeelt.

Meie Ühingute noorsookasvatustöö toimub ENMKÜ-s skautluse raames. Need kellel võimalus on olnud lähemalt tutvuneda selle tööga, on veendunud, see on kaheldamatult üks meie Ühingute kõige tähtsamatest tööaladest. See on koht, kus eesti poisid võrsuvad iseloomukindlaiks, väärtuslikeks meie rahva liikmeteks; ja niisugust noorust vajab Eesti tulevik. Selle töö vältimatust silmas pidades tahaksin kõikidele juhatuste liikmetele panna südamele, et Ühingute suvises ja ja järgnevatel sügisestel töökavades oleks sellele töölalale pühendatud kõigesuurem tähelepanu. On ka loomulik, et Ühingute kasutada olevad majanduslikud võimalused oleksid esmajoones rakendatud just selleks tööks. Mis puhtub eesti tütarlastesse, siis on nende koondamine teostunud eesti gaidliikumisse, mis töötab Rootsi KFUK juures. On tähtis, et Ühingute naissektioone võtaksid oma peale kohapealset eesti gaidlust vaimset ja ka materjaalselt abistavalt, organi ülesanded.

Teiseks siinviibivate eesti noorte usulise ja rahvusliku kasvatuse võimalused on peatselt ülemaalist tegevust algavad Eesti pühapäevakoolid. Mille ülesandeks on lastele pühapäeviti mõni mõnel teisel selleks sobival ajal anda edasi vajalikke põhiteadmisi usuõpetus es, emakeeles, kodumaa elu ja ajaloo tundmises. Kuna ~~meie~~ meie ei tea kuidas kujuneb sügisel eesti koolide saatus, siis on see tähtis ja vajalik Ühingute juhatustele juba nüüd kanda hoolt selle eest, et oleks olemas isikuid, kes armastusest oma rahva noorsoo vastu oleksid nõus vabatahtlikult ja tasuta võtma oma peale selle tähtsa rahvusliku ülesande täitmise.

2/ Raskustes olevate kaasmaalaste abistamine on noorsootöö kõrval ~~üks~~ meie tähtsamaid ülesandeid. ENMKÜ Rootsis on pühendanud ulatuslikku tähelepanu abistamiseaktsioonidele. Abistamisaktsioonide mõtteks on püüda ka omalt poolt kaasa aidata sõja olukorras tingitud raskuste kõrvaldamisel. Ühingud on senini teostanud 2 suuremat abistamisaktsiooni: 1/riietusesemete ja jalanõude korjandus Belgias viibinud Eesti sõja vangide jaoks ja praegu on lõpule jõudmas 2/ suur abistamiseaktsioon, rahalise korjanduse näol Saksamaal viibivate eesti laste abistamiseks. Mõlemad aktsioonid on hästi õnnestunud ja kõnelevad sellest, et meie kaasmaalastes - vaatamata oma raskustele - valitseb ohvrimeelsus ja et Ühingute juhtivad jõud on võimalised tegutsema kiiresti ja aktiivselt. Ühingute sügisesse tegevuskavva on võetud 3/ abistamisaktsiooni teostamine korjanduse näol, mis haaraks igat liiki tarvitatud jalanõusid ja riideid, eriti ka laste omi, millest puudus on väga suur. Kogemused on näidanud, et esemete korjandus leiab väga suurt vastukõla ka kõige laialdamates ringides. Ühenduses abistamisaktsioonidega nõuaks praktilist lahendamist ka selle suure vajaduse rahuldamine, mis valitseb Saksamaal eestikeelse kirjanduse järele. Selle vajaduse rahuldamise võimalused ja teed on praegu selgitamisel.

Väljaspoole suunatud abi kõrval ei tohiks aga unustada, et ka meie enda keskel siin Rootsis on kaheldamatult: nt lasterikkaid perekondi, kelle ülalpidajaks on ainult ema ja kes selleparast vajaksid ka asabi majanduslike küsimuste korraldamisel nt: lastele riiete muretsemisel, haiguse puhkedel jne. Meie oma piiratud võimalused panevad muidugi heale tahtele piiri, kuid nii nagu seda mõningates Ühingutes on tehtud, nõnda võiks ka üldiselt kaaluda ja selgitada omavahelise abistamise reaalseid vajadusi ja võimalusi.

3/ Ühingute koostöö Rootsis tegutseva Eesti kirikuorganisatsiooniga. Kontakt mõlemate organisatsioonidega s.t. kiriku ja ENMKÜ vahel on olnud õige tihe. On ju mõlemad rahvuslikud ja kristlikud koondised, kes seisavad sama maailmavaate alusel ja taotlevad sihte, mis seisavad teineteisele väga lähedal. Nii nagu teatavaks on saanud on seda tähtsat tööd, mis senini toimus eesti piirkonna õpetajate kaudu tapanud raske löök. Nimelt toetus mille osaliseks see töö Rootsi kiriku poolt sai, on järsku ärangelnenud. See on kaheldamatult suureks kaotuseks nii meie kaasmaalastele üldse kui ka Ühingutele nende töös. Oli ju piirkonna õpetajate jkaudu olemas ainus võimalus, mille vahendusel ka kõige väiksemad eestlaste rühmitused võisid tunda ühtekuuluvust siinviibivate eestlaste perega. Emakelsed jumalateenistused, loengu ja informatsioon, mida piirkonnaõpetajad teostasid, oli tuhandetele kodust ja kodumaast kaugele paisatud rahvuskaslastele julgustavaks ja kinnitavaks vaimseks jõuks. On selge, et piirkonnaõpetajate töö täielik lõppemine tähendaks asendamatu lünka meie kristlikule ja rahvuslikule elule. Tingituna töökäte puudusest, mis praegu Rootsis valitseb oleks muidugi võimalik piirkonna õpetajatel leida mingit tööd ja teenida oma perekonnale ülalpidamist, kuid siis muutuks võimatuks see töö, mida nad senini teostasid, kuna puuduks võimalus reise kaudu ülesotsida eestlaste suuremaid ja vähemaid keskusi.

Iseseisvas Eestis oli kiriklik elu rajatud vabatahtlikule põhimõttele. Eesti Ev.Lut. usu kirik ei saanud ega tahtnudki ei riigilt ega ka omavalitsusesest mingit toetust. Sest kirik suudab täita siis kõige paremini oma

vastutusrikkaid usulisi ja eetilisi ja rahvuslikke ülesandeid, kui ta võib seda teha vabalt. Kiriku majandamine teostus väikese aastase liikmemaksu ja vabatahtlike annetuste kaudu. Nendest summadest hoiti korras kiriklikud hooned, tasuta kütte- ja valgustuse kulu ja makseti õpetaja ja teiste ametikandjate palgad. See ei olnud mitte alati kerge ülesanne. Kuid ikka jällegi uuesti selgus, et nende inimeste ustavuse ja armastuse läbi, kes on teadlikud kiriku tähtsusest, on võimalik ületada kõiki raskusi.

Praegu on Rootsi jaganud kuude Eesti kiriklikku piirkonda. Igas piirkonnas elab tuhandeid eestlasi, kes meie rahvale omase visadusega on suutnud ka võõrastes oludes säavutada elamisvõimalusi. Sellepärast ei peaks kirikliku töö usulist ja rahvuslikku tähtsust silmas pidades - ühelegi eestlasele olema raske omalt poolt majanduslikult kaasa aidata, selleks, et see vajalik töö me endi ja me laste keskel võiks häireteta jätkuda. Ühingu te juhatused võivad selgitustöö kaudu palju selleks kaasa aidata, et kõik eestlased koonduksid tuhedalt piirkonna kirikliku organisatsiooni ümber. Vastavalt uuele korrale saab iga eesti Ev. Lut. usu kiriku liige, kes end piirkonna õpetaja juures registreerinud isikut tõendava eesti ja ingliskeelse tunnistuse, liikmeardi näol, mille teisele küljele ühtlasi on märgitud missuguse aja eest on korraldatud vastava isiku majanduslik kaasabi kirikliku töö jätkamiseks Rootsis.

Kirikliku töö paremaks korralduseks kutsutakse piirkonna eestlaste keskkustes ellu vastavad kiriklikud toimkonnad, kes kohapeal kannavad hoolt, kirikliku elu korraldamise ja majanduse küsimuse eest.

Keskühingu juhatus oma koosolekul arutades tekinud olukorda, otsustas panna kõikidele ühingutele südamele omalt poolt kaasa aidata selleks, et see tähtis töö mis eesti piirkonna õpetajate poolt toimub, võiks jätkuda. Oleks hea, kui kohapealsed juhatused piirkonna õpetaja sealviibimisel arutaksid ühiselt, kuidas kõige paremini selle eest hoolt kanda, et ka pagulaspõlves kirik võiks meile olla selleks, sisemise jõu allikaks mis ta on olnud eestlastele põlvest põlve.

4/. Rootsis viibimist tuleks senisest ulatuslikumalt kasutada teadmiste, oskuste ja kogemuste kogumiseks. Võõrsil viibimine on suurepäraseks võimaluseks oma kogemuste ja teadmiste täiendamiseks. Selleks ON maal, kus meie viibime, ka terve rida praktilisi võimalusi nii teatud kutsealadel töötades, kui ka teatud kursustest, või korrespondents instituutidest osavõttes. Eriti oma noortes peame meie õhutama edasipüüdmise ja edasiõppimise tungi. Õppida nii palju kui võimalik ja seda teha, silmas pidades tuleviku vajadusi oma kodumaa ülesehitamisel, see peaks kujunema meie ühingu te kaudu üldiseks rahvuslikuks parooliks.

5/. Lõpuks ma tahaksin puudutada üht punkti, mis oma orilise tähenduse. Ja see on: Eesti ja te iseseisvusaegsete saavutuste tutvustamine kultuurilisele maailmale. Ühe väikese kuigi kultuurilise ja vabadustarmastava rahva hääl võib kergesti kustuda aja suurte sündmuste keskel. Meie kõlblaks ja rahvuslikuks kohustuseks on anda tunnistust, eriti Ameerikas ja Inglismaal eesti rahva õigusest elada vaba, iseseisva rahvana demokraatlikkude ja kristlikkude rahvaste peres. Suureks puuduseks selles töös oli seniai vastava ingliskeelsekirjanduse puudumine. Nüüd on aga õnneks leitud sellele küsimusele sobiv ja soliidne lahendus. Selle Eesti tutvustamise tööteenistuses ilmub nimelt Eesti, Läti ja Leedu teadlaste ja kultuuritegelaste toimetusel Balti rahvaste eluõigasi esildav perioodiline väljaanne "Baltic Revue". Selle I, II ja III number on kõikidele ühingutele tutvumiseks välja saadetud. Ma olen veendunud, et mitte ainult ühingu te juhtivad tegelased, vaid kõik vabadust armastavad kaasmaalased on sügavalt teadlikud selle töö tähtsuses. Meie peame tegema kõik, et see väljaanne ja teised ilmuvad ingliskeelsed teosed Eesti kohta, tuhandetega ja tuhandetega eksemplarides võiks teed leida Ameerikasse ja mujale, kus astatakse kristlik-demokraatlikke põhimõtteid. Ühelegi eestlasele ei peaks see olema raske selleks otstarbeks annetada teatud summa.

Aeg, mille keskel meie elame, on suur ja kohustav. Meie ülesandeks on ühingu tegevuse kaudu täita oma ülesanded keset seda aega. See võib vahel väliselt vaadates tunduda väiksena ja tähenduseta, kuid meie ei tohi unustada, väikeselgi tööil, mis on teostatud ustavusega võib olla suur tähendus. Üksikutest kividest ehitatakse suuri templeid. Meil on põhjust ütelda üksteisele käed töös ja võitluses, et kui läbi aja raskuste valmib Euroopale ja maailmale uus, vabama ja õiglasema elu temper, et siis selles valmivas ehituses võiks olla ka koht vabale iseseisvale Eestile.